

(/)

🏠 (/) > 2. Verdenskrig (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Den sidste forbrydelse

← [Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/min-far-var-fremmedarbejder-i-hitlers-tredje-rige\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/min-far-var-fremmedarbejder-i-hitlers-tredje-rige)

Den sidste forbrydelse

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1193

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse&title=](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-sidste-forbrydelse&title=))

Martin Q Magnussen

Den sidste forbrydelse. De danske gerningsmænd bag massakrerne i Østrig

Forlaget Grønningen 1, 216 sider, ill. 299,95 kr.

Forfatteren Martin Q Magnussen forsøger i sin nye bog "Den sidste forbrydelse" at afdække, hvor dybt danske SS-soldater var involveret i drab på jøder og krigsfanger i Østrig i krigens sidste måneder. En dansker, der måske overværede forbrydelserne, er stadig i live. Han er kommet i politiets søgelys. I Tyskland findes ikke længere en forældelsesparagraf – spørgsmålet er, hvad det danske politi nu vil gøre.

Af Erik Ingemann Sørensen

I 1979 vedtog man i Vesttyskland, at der ikke skal være nogen forældelsesfrist, når det drejer sig om krigsforbrydelser. Det betød, at SS-soldaten Oskar Gröning (1921 – 2018), der havde arbejdet som bogholder i Auschwitz 1942 – 1944, blev stillet for retten. Han blev idømt fire års fængsel. I sin retsbelæring understregede dommeren, at han havde kunnet melde fra, men ikke gjorde det. I sensommeren sidste år blev en 100-årig tysker stillet for retten tiltalt for at have været med til at myrde 3.518 fanger i Sachsenhausen.

I Danmark er det gældende, at straffen for mord aldrig forældes. Men maskineriet arbejder langsomt, det støder ind i vanskeligheder og så er det, som om det nærmest går i stå. Måske kan denne bog være med til at sætte skub i retsmaskineriet.

Henrettelser af civile. Fra officiel østrigsk side om mordene i Graz

Den første del af bogen er en oversigt over, hvordan danske SS-soldater havde forbindelse til den tyske kaserne i Graz, der ligger sydvest for Wien. Det drejede sig om flere hundrede – og tidligt melder Martin Q Magnussen ud om disse SS'ere: "For danske frivilliges vedkommende kulminerede det hele i Østrig i 1945, hvor massedrabene på kasernen i Graz var en ud af mange krigsforbrydelser, de begik i området, og som satte et stort, blodigt dansk fingeraftryk..." (s.11).

Forfatteren undrer sig med rette over, at man i realiteten aldrig har hørt om dette i Danmark – og fortæller, at han efter at have modtaget de allieredes efterforskning af sagen, hvori flere danskere kort tid efter krigens afslutning var blevet udpeget som gerningsmænd, hvorefter han gik i gang med at kortlægge forløbet. En af forklaringerne hænger sammen med de venneforeninger, de danske SS-veteraner var en del af. De mødtes flere gange i nærheden af Graz. Forfatteren er ikke i tvivl om, at de ihærdigt har skabt deres egen "modfortælling" til historien. Noget historikeren Dennis Larsen har beskrevet i sin fremragende bog "Fortrængt Grusomhed". Deltagere i de foredrag, dyrkere af "Frikorps Danmark" holder flere gange om året, fortæller, at det hele drejer sig om at hvidvaske frikorpsfolkene og sætte historikere som blandt andet Therkel Stræde, Claus Bundgaard Christensen og Dennis Larsen i et yderst nedsættende lys. Ja, én påstår såmænd, at disse forskere lyver. Anmelderen er selv blevet kaldt "et svin og sikkert jøde" af selvsamme gruppe.

Flere af de danske SS-folk havde også været stationeret i SS-Waldlager Bobruisk i Hviderusland. Her var drab på jøder dagligdag for de danske SS-soldater. En af disse skrev i et brev fra Bobruisk: "Om vi nogensinde når at komme til fronten, er et tvivlsspørgsmål, men jeg håber det. Blot det at få lov til at knalde en jøde eller russisk kommissær ned ville være en stor tilfredsstillelse..." (Skrevet af Knud Per Dahl Nielsen – det er ham med hånden inden for jakken).

Illustration fra bogen

Det var absolut ikke amatører, der kom til kasernen i Graz. SS-soldaterne var blevet yderligere hærdet – og motiveret – gennem de indsatser, de havde været igennem under "Operation Barbarossa" – felttoget mod Sovjetunionen.

Forfatteren bevæger sig frem og tilbage både i tid og sted. Det kan nogle gange være en god idé – men her går det ud over bogens stringens. Bogen har hverken person- eller stedregister, hvilket alt for ofte sætter læseren på en urimelig opgave. Her kan man så tilføje, at noterne heller ikke forekommer at have været gennem grundige overvejelser. Godt nok er Odd Helge Brugrands bog: "16 år og Hitlers soldat" en vigtig bog. Men at placere den i noterne hele seks gange med fuld titel, udgivelsesår og forlag er mærkværdigt, når andre bøger kun optræder med titel. Som her: Dennis Larsen og Therkel Stræde: En skole i vold. Her mangler teksten: Bobruisk 1941 – 1944. Sådan kunne man jo blive ved. Generelt er der her ikke ret meget styr på, hvordan man gør – og så forekommer det underligt, at centrale bogværker slet ikke tages med. At

forfatteren læner sig op ad Lars Larsen, betragter jeg som yderst betænkeligt. Historikere har flere gange konkret påpeget, at manden er uvederhæftig, når det drejer sig om hans fremstillinger af Frikorps Danmark. Martin Q Magnussen burde virkelig have søgt hjælp hos historikere.

De frygtelige drab

Lejren i Graz var i krigens sidste fase et opsamlingssted for både almindelige fanger og jøder, der kom hertil på døds-march. Ved ankomsten måtte de klæde sig nøgne, og aflevere de værdier, de havde på sig. Herefter begyndte SS-soldaterne at banke løs på staklerne med geværer, knipler og hvad de ellers havde i hænderne. Først herefter blev de ført eller slæbt ud på sportspladsen, der havde flere bombekrater. 30 ad gangen blev de stillet op – og så henrettet. Et hollandsk vidne fortalte, at "ikke alle jøderne blev dræbt på stedet, men lå halvt døde, halvt levende i bombekraterne, indtil de forblødte..." (s.129). Flere vidner har påpeget, at de danske SS-folk deltog. Blandt disse den danske Unterscharführer Jørgen Christensen.

Forfatteren fremlægger et ganske validt materiale, der på mange områder sætter en stor streg under, at de danske SS-soldater var dybt involveret i krigsforbrydelser. Ikke bare på ét sted, men på flere. Det er - trods manglerne - et godt arbejde, han her leverer.

Det er trods alt en vigtig bog

Afsluttende skriver forfatteren: "Når det er vigtigt stadig at forske i og skrive og tale om krigsforbrydelser begået af danskere i tysk krigstjeneste, er det for at gå op imod de mange modhistorier, der den dag i dag eksisterer blandt personer, som endda har et stort kendskab til emnet. Blandt andet skrev en meget aktiv bruger på en Facebookside for de danske SS-frivillige om Therkel Stræde og Dennis Larsens bog En skole i vold: "En skole i vold er skod. Gisning og ingen beviser for at Frikorps Ersatz Kompagni har lavet krigsforbrydelser. Ja nogle stod vagt ude for en KZ lejr. That's it..." (s.205).

Danske SS-soldater. Frihedsmuseet

Der er nok ingen tvivl om, at disse grupper vil fortsætte med deres benægtelser. Mod dette er der kun ét middel: igen og igen at fremlægge de klare og entydige beviser. De unge generationer skal vide, at sandheden om de danske krigsforbrydelser begået af Frikorpsfolk ikke lader sig gradbøje.

Derfor er også denne bog så vigtig.

Afsluttende en henvisning til den fremragende tv-dokumentar: Hitlers danske soldater, hvor forfatteren og historikeren Dennis Larsen undersøger de danske SS-soldater. Den kan ses på DR.dk eller via dette link: https://www.dr.dk/drtv/se/hitlers-danske-soldater_-er-der-flere-danske-krigsforbrydere_301073 (https://www.dr.dk/drtv/se/hitlers-danske-soldater_-er-der-flere-danske-krigsforbrydere_301073)

[Historie-online.dk, den 25. maj 2022]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/min-far-var-fremmedarbejder-i-hitlers-tredje-rige>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

FANGET PÅ ØSTFRONTEN

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/fanget-paa-oestfronten>)
(<https://www.historie-online.dk/boger/tyskere-paa-flugt>)

TYSKERE PÅ FLUGT

OPERATION EXODUS

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/operation-exodus>)
